



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-013-01/2013  
P/13/160

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Łodzi  
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź  
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90  
llo@nik.gov.pl

## I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/160 – „Funkcjonowanie spółek komunalnych w województwie łódzkim”.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, w okresie od 11 lipca do 29 listopada 2013 r. z przerwami.
<i>Kontroler</i>	Wiesław Krzysztof Klonowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86019 z dnia 10 lipca 2013 r.  (Dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miasta Bełchatowa, 97-400 Bełchatów, ul. Kościuszki 1, zwany dalej „Urzędem”.  REGON 001232830
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Pan Marek Chrzanowski Prezydent Bełchatowa.  (Dowód: akta kontroli str. 3)

## II. Ocena kontrolowanej działalności

### Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie<sup>1</sup> mimo stwierdzonych nieprawidłowości, sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi Miasta Bełchatowa w latach 2010-2013 I półrocze.

### Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- przyjęcie rozwiązań organizacyjnych, zapewniających bieżące, sprawne i rzetelne realizowanie zadań właścicielskich przez kompetentnych pracowników Wydziału Skarbu Gminy,
- skuteczne monitorowanie i przeprowadzanie rzetelnej oceny działalności spółek komunalnych w ramach funkcjonującego w Urzędzie Systemu Zarządzania Jakością według normy ISO 90001:2001,
- określenie i realizowanie polityki właścicielskiej,
- właściwy dobór członków rad nadzorczych, mimo braku unormowanych zasad i kryteriów w tym zakresie,
- monitorowanie działalności powołanych rad nadzorczych,

<sup>1</sup> Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- prawidłowo i z uzasadnieniem przeprowadzane dokapitalizowania finansowe i rzeczowe spółek, szczególnie pomoc publiczna realizowana na rzecz Zakładu Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o., obejmowana corocznie audytem właścicielskim.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- ustalenia wynagrodzeń dla członków rad nadzorczych z uchybieniami przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, zwanej ustawą kominową<sup>2</sup>, w zakresie błędnie przyjętych podstaw do jego wyliczenia,
- przyznawania członkom zarządów spółek premii, których przepisy ww. ustawy nie przewidywały jako ruchomego lub stałego składnika wynagrodzenia miesięcznego.

### **III. Opis ustalonego stanu faktycznego**

#### **1. Organizacja sprawowania nadzoru właścicielskiego**

##### **1.1. Struktura organizacyjna i kwalifikacje pracowników**

Opis stanu  
faktycznego

W ramach struktury organizacyjnej Urzędu, w latach 2010-2013 (I półrocze), zadania związane z nadzorem właścicielskim nad spółkami z udziałem samorządu gminnego realizował Wydział Skarbu Gminy. Zakres zadań wydziału obejmował m in.:

- opracowywanie koncepcji przekształceń własnościowych i organizacyjnych jednostek komunalnych oraz koordynowanie prac związanych z prowadzeniem zmian w tym zakresie,
- realizacja interesów Miasta<sup>3</sup> w procesie przekształceń własnościowych jednostek komunalnych oraz opracowywanie i nadzorowanie realizacji umów dzierżawy mienia przekształconych jednostek, umów leasingowych i innych,
- bieżące rejestrowanie podstawowych informacji i danych ekonomicznych o spółkach i innych jednostkach, których właścicielem, udziałowcem lub fundatorem jest Miasto oraz dokonywanie oceny ich działalności,
- prowadzenie ewidencji podmiotów gospodarczych, jednostek których właścicielem lub udziałowcem jest Miasto oraz prowadzenie dokumentacji z tym związanej,

<sup>2</sup> Dz.U. z 2013 r., poz. 254.

<sup>3</sup> Gmina - Miasto Belchatów zwane „Miastem”.

- przygotowywanie informacji, analiz i opinii dla Prezydenta Miasta, Rady Miasta i jej komisji, w zakresie funkcjonowania spółek i innych jednostek miejskich.

W ramach Wydziału Skarbu Gminy, zadania związane z nadzorem właścicielskim wobec spółek komunalnych, wpisane były w zakresach czynności trzech pracowników, w tym dyrektora wydziału i zastępcy oraz inspektora ds. nadzoru właścicielskiego. Pracownicy posiadali odpowiednie wykształcenie, odbyte studia podyplomowe i szkolenia specjalistyczne oraz wieloletni staż pracy, adekwatny do wykonywania ww. zadań. Pracownicy realizujący zadania właścicielskie nie pełnili funkcji w organach nadzorowanych spółek.

(Dowód: akta kontroli str. 4-58 i 485-562)

## **1.2. Udział Miasta w spółkach komunalnych**

W okresie objętym kontrolą, Miasto wykonywało zadania właścicielskie wobec 7 spółek, w sześciu udział Miasta był w 100% i w jednej 86,94%. Zakres przedmiotowy działalności tych spółek obejmował:

- zarządzanie nieruchomościami mieszkalnymi (dwie spółki ze 100% udziałem Miasta, połączone z dniem 31 grudnia 2012 r.)<sup>4</sup>,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi (100% udziałów Miasta)<sup>5</sup>,
- zbieranie odpadów inne niż niebezpieczne (100% udziałów Miasta)<sup>6</sup>,
- transport lądowy pasażerski miejski (100% udziałów Miasta)<sup>7</sup>
- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (100% udziałów Miasta)<sup>8</sup>,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w ciepło (86,94% udziałów Miasta)<sup>9</sup>.

(Dowód: akta kontroli str. 55-58 i 203-217)

Analiza kontrolna aktów założycielskich ww. Spółek nie wykazała, aby zakres ich działalności był niezgodny z ograniczeniami wynikającymi z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym<sup>10</sup> i art. 10 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej<sup>11</sup>.

(Dowód: akta kontroli str. 68-202)

---

<sup>4</sup> Administracja Domów Mieszkalnych Sp. z o.o. (zasoby przejęte od Elektrowni „Bełchatów”) i Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. (zasoby Miasta i przejęte od Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów”).

<sup>5</sup> Bełchatowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

<sup>6</sup> Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKOM Sp. z o.o.

<sup>7</sup> Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.

<sup>8</sup> Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN Sp. z o.o.

<sup>9</sup> Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

<sup>10</sup> Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.

<sup>11</sup> Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 236.

### **1.3. Udział Miasta w spółkach z udziałem mniejszościowym**

Miasto posiadało udziały mniejszościowe w następujących trzech spółkach:

- „EKO-REGION” Sp. z o.o. w Belchatowie (15,68% udział Miasta), zajmująca się zbiórką odpadów komunalnych,
- Belchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o. w Belchatowie (31,18% udział Miasta), oferująca możliwość nabycia lub dzierżawy wolnych obszarów i obiektów, korzystania z infrastruktury oraz profesjonalnych usług pomocniczych, transferu technologii, jak również pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- Belchatowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli – w likwidacji (9,61% udział Miasta), producent tkanin bawełnianych.

(Dowód: akta kontroli str. 59-67)

Z tytułu posiadania udziałów ww. spółek, w latach 2010-2011 Miasto otrzymało dywidendę od spółki EKO-REGION, łącznie w kwocie 522.690 zł.

W sprawie korzyści uzyskiwanych z tytułu udziału Miasta w ww. spółkach, wyjaśnienie złożył prezydent Miasta Marek Chrzanowski, który stwierdził, że Spółka Belchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny działa w formie non-profit a podstawowym założeniem w jej tworzeniu było doprowadzenie do wzrostu gospodarczego regionu i zmniejszenie bezrobocia. Wyrazem słuszności funkcjonowania spółki, było przyznanie jej nagrody za realizację projektu „Profesjonalne usługi proinnowacyjne gwarancja sukcesu w biznesie” w ramach Europejskiego Kongresu Gospodarczego.

Kwestia posiadania udziałów Miasta w spółce Belchatowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego, dotyczy lat 90. W 1996 roku w wyniku zawartego przez BZPB w upadłości układu z wierzycielami, powstała spółka z o.o., w której m.in. Miasto Belchatów objęło udziały w zamian za wierzytelności podatkowe. W chwili obecnej spółka została postawiona w stan likwidacji. W 2011 roku Miasto Belchatów podjęło próbę zbycia swoich udziałów w tej spółce, jednak nie zgłosił się żaden nabywca.

(Dowód: akta kontroli str. 721-724)

### **1.4. Monitorowanie działalności spółek komunalnych**

W okresie objętym kontrolą nadzór właścicielski nad spółkami z udziałem gminy realizowano w ramach procedur monitorowania i oceny ich działalności ekonomiczno-finansowej, wdrożonych w Urzędzie od 2004 r. w ramach Systemu

Zarządzania Jakością, zgodnego z wymaganiami normy ISO 90001:2001. W zakresie Spółek, cel podstawowy wprowadzonego systemu to właściwa i sprawna realizacja zadań, do których spółki były powołane, poprzez monitorowanie osiąganych przez nie wyników finansowych oraz realizacji zadań rzeczowych. Określone mierniki procesu to: wynik finansowy, wskaźnik bieżącej płynności finansowej, stopień realizacji zaplanowanych zadań rzeczowych, przy czym pomiary procesu to: wartość oczekiwana, sposób zbierania danych i ich częstotliwość oraz osoba odpowiedzialna tj. dyrektor Wydziału Skarbu Gminy. Dla poszczególnych obszarów zagadnień powołano zespół właścicieli procesu, którego liderem został sekretarz Miasta. W ramach sposobu nadzoru, nad spółkami komunalnymi określono: analizę miesięcznych i rocznych sprawozdań, informacji rad nadzorczych w temacie skarg i wniosków. W zakresie wyboru władz spółek, obowiązki sprawuje Prezydent Miasta działając jako Zgromadzenie Wspólników Spółki, który stosownymi uchwałami powołuje rady nadzorcze a w stosunku do spółek z mniejszościowym udziałem Miasta, desygnuje swojego przedstawiciela do rad nadzorczych. W procedurach określono także zasady współpracy i koordynacji między zarządami spółek, radami nadzorczymi i Zgromadzeniem Wspólników. Do kontroli wewnętrznej spółek wskazano rady nadzorcze, Prezydenta Miasta bądź osobę przez niego upoważnioną. Określona dokumentacja i zapisy związane z procesem monitorowania spółek to: obowiązujące ustawy (Kodeks Spółek handlowych, ustawa o gospodarce komunalnej, ustawa o samorządzie gminnym), umowy spółek, uchwały Zgromadzenia Wspólników, regulaminy rad nadzorczych, regulaminy zarządów, roczne sprawozdania finansowe, miesięczne sprawozdania FO-1, DG-1.

(Dowód: akta kontroli str. 218-244)

Ocena funkcjonowania Systemu Zarządzania Jakością wg norm ISO, realizowana była w ramach przeglądów z udziałem Prezydenta Miasta i wszystkich uczestników procesu, odpowiedzialnych za poszczególne jego składniki. W ramach nadzoru właścicielskiego dotyczącego spółek, właścicielem procesów był dyrektor Wydziału Skarbu Gminy. Przeglądy przeprowadzono dwa razy w roku, tj. po okresie bilansowym i miesiącu wrześniu. Przeglądy obejmowały m in. analizę mierników procesów (tabela mierników i ich realizacja), przedstawienie propozycji działań doskonalących. Tabela mierników, będąca załącznikiem do protokołu z przeglądu

nr 1/2013 z dnia 20 lutego 2013 r. zawierała dane dotyczące spółek komunalnych narastająco od roku 2006.

W okresie objętym kontrolą NIK, trzy spółki komunalne Miasta nie wykazywały dodatniego wyniku finansowego, przy czym nie dotyczyło to wszystkich kolejnych lat. Łączna strata netto spółek za lata 2010-2012 wyniosła 1.328,7 tys. zł, natomiast zysk netto, łączny wszystkich spółek za ten okres wyniósł 4.151,8 tys. zł. Do najbardziej rentownych zaliczały się spółki: Przedsiębiorstwo Komunalne „SANIKOM” i Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC”, których udział w łącznym zysku wynosił 88%.

(Dowód: akta kontroli str. 245-273)

Szczegółowe informacje z działalności spółek komunalnych Miasta za lata 2010 - 2012 zamieszczane były w corocznych informacjach z działalności Prezydenta Miasta jako Zgromadzenia Wspólników, przedkładane Radzie Miasta. Opracowania zawierały szczegółowe dane o każdej ze spółek, w tym m in. składy zarządów i rad nadzorczych, kapitały, wynik finansowy brutto i netto, zestawienie i treść podejmowanych uchwał Zgromadzenia Wspólników, istotne wydarzenia.

(Dowód: akta kontroli str. 314-375)

### **1.5. Polityka właścicielska**

W okresie objętym kontrolą, polityka właścicielska wobec spółek komunalnych Miasta określona została w uchwale Rady Miejskiej Nr XXXV/242/09 z dnia 26 lutego 2009 w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwoju Miasta Belchatowa na lata 2009-2015” zmieniona uchwałą Nr VIII/64/11 z dnia 26 maja 2011 r. Celem głównym opracowania strategii w zakresie wpływania na funkcjonowanie spółek, było wprowadzenie nowoczesnych metod zarządzania majątkiem gminnym, w tym finansowania zadań gminy, co zostało sprecyzowane w przyjętym przez Miasto Systemie Zarządzania Jakością wg normy ISO.

W ramach obszarów strategicznych, w uchwale wymieniono m in. zadania własne gminy realizowane poprzez spółki komunalne. Cele strategiczne objęły: „Czyste środowisko naturalne”, w tym m in. gospodarka odpadami komunalnymi, gospodarka wodno-ściekowa; „Sprawny system komunikacji”, w tym m.in. modernizacja infrastruktury drogowej; „Zaspokajanie podstawowych potrzeb najuboższych mieszkańców miasta”, w tym m in. rozwój mieszkalnictwa socjalnego.

(Dowód: akta kontroli str. 274-313)

Ocena  
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację sprawowania nadzoru właścicielskiego wobec spółek komunalnych Miasta, w tym sposób oraz zakres monitorowania i oceny ich działalności, a także politykę właścicielską.

Opis stanu  
faktycznego

### **1.6. Kryteria doboru i zasady wyznaczania członków rad nadzorczych**

W Urzędzie nie było unormowania kryteriów doboru i zasad wyznaczania członków do rad nadzorczych. W ramach stosowania dobrej praktyki, Wydział Skarbu Gminy w zakresie realizacji zadań nadzoru właścicielskiego, prowadził wykaz zawierający dane członków rad nadzorczych z uwzględnieniem wymaganych ustawą o gospodarce komunalnej uprawnień do pełnienia tej funkcji oraz innych danych w zakresie wykształcenia, specjalizacji, stażu zawodowego. Dokumentacja w tym zakresie była aktualizowana na bieżąco i prowadzona w celu wewnętrznego wykorzystania. W bazie kandydatów na członków rad nadzorczych znajdowały się dokumenty jednej osoby do pełnienia tej funkcji.

(Dowód: akta kontroli str. 376, 721-724)

**1.6.1.** Członkowie rad nadzorczych spółek komunalnych i przedstawiciele Miasta w radach nadzorczych spółek prawa handlowego z mniejszościowym udziałem gminy, posiadali dyplomy o złożeniu egzaminu dla kandydatów na członków rad nadzorczych w spółkach Skarbu Państwa, w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji<sup>12</sup>. Jedna osoba posiadała uprawnienia radcy prawnego i była zwolniona z obowiązku składania egzaminu, o czym stanowi § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 września 2004 r. w sprawie szkoleń i egzaminów dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek, w których Skarb Państwa jest jedynym akcjonariuszem<sup>13</sup>.

(Dowód: akta kontroli str. 386-390, 399-402, 413-414, 425-430, 438-442, 451-453, 460-467)

### **1.7. Wynagrodzenia członków rad nadzorczych i zarządów spółek**

W okresie objętym kontrolą, członkowie rad nadzorczych i zarządów spółek komunalnych Miasta, powołani byli do pełnienia swych funkcji z zastosowaniem ograniczenia wysokości wynagrodzenia ustalonego przepisami ustawy kominowej<sup>14</sup>. Niezależnie od wysokości wynagrodzenia, członkowie rad

<sup>12</sup> Dz.U. z 2013 r., poz. 216.

<sup>13</sup> Dz.U. z 2004 r. Nr 198, poz. 2038 ze zm.

<sup>14</sup> Patrz przypis 2.

Ustalono  
nieprawidłowości

nadzorczych nie pełnili funkcji w więcej niż jednej spółce, tj. z zachowaniem ograniczenia określonego w art. 4 ust. 1 ustawy kominowej.

Analiza kontrolna uchwał Zgromadzenia Wspólników w sprawie powołania członków rad nadzorczych wszystkich spółek komunalnych Miasta i ustalenia im wynagrodzeń w latach 2010-2012 wykazała, że wynagrodzenia nie przekraczały dopuszczalnych wielkości wynikających z zastosowania przepisów ustawy kominowej, tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2009 r. (3.454,58 zł), ale nie były zgodne z warunkami określonymi przepisami ww. ustawy, gdyż za podstawę naliczenia wynagrodzenia członkom rad nadzorczych w latach 2010-2012 przyjęto miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami nagród z zysku, a winno być bez wypłat nagród z zysku (art. 29b i 29c ustawy kominowej). W konsekwencji podstawa do naliczania wynagrodzenia miesięcznego członkom rad nadzorczych przyznanym wskaźnikiem procentowym była o 2,03 zł większa od właściwej kwoty. Powyższe nieprawidłowości nie wpływały znacząco na poziom wynagrodzenia miesięcznego pobieranego przez członków rad nadzorczych, nie mniej, stanowiły niezgodność z warunkami określonymi w ustawie kominowej.

Natomiast analiza kontrolna wynagrodzeń ustalonych przez rady nadzorcze członkom zarządów spółek wykazała, że w 6 z 7 spółek Miasta, wynagrodzenie ustalone przez rady nadzorcze, obejmowało poza wynagrodzeniem miesięcznym określonym przepisami ustawy kominowej, także miesięczne premie, przyznawane każdorazowo uchwałami rad nadzorczych.

(Dowód: akta kontroli str. 377-467, 468 – 484, 725-767)

Prezydent Miasta Marek Chrzanowski wyjaśnił, że z uwagi na swoiste interpretacje zapisów ustawy kominowej, zostanie dokonana zmiana uchwał Zgromadzenia Wspólników, dostosowująca wynagrodzenia członków rad nadzorczych do zgodności z powołaną wyżej ustawą.

Natomiast w kwestii wynagrodzeń członków zarządów spółek, w tym szczególnie przyznawania im przez rady nadzorcze premii, Pan Prezydent stwierdził, iż premia przyznawana przez rady stanowi element ruchomy wynagrodzenia miesięcznego, jako składnik motywujący zarząd do efektywnego zarządzania.

(Dowód: akta kontroli str. 721-724)

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela stanowiska Pana Prezydenta w kwestii przyznawania członkom zarządów premii, gdyż zgodnie z normą prawną określoną w art. 5 ust. 1 ustawy kominowej, członkom zarządów spółek przysługuje wyłącznie wynagrodzenie miesięczne do wysokości określonych w art. 8 powołanej wyżej ustawy oraz nagroda roczna za dobre wyniki finansowe spółki i świadczenia dodatkowe, które nie obejmują premii.

Uwagi do  
Kontrolowanej  
działalności

W umowach o pracę z członkami zarządu czterech z sześciu spółek komunalnych Miasta, w przypadku funkcji prezesa dodatkowo użyto tytułu funkcyjnego - dyrektor naczelny (PEC, ZWiK, SANIKOM, PGM), a w przypadku wiceprezesa lub członka zarządu – dyrektor techniczny (ZWiK, PEC) lub dyrektor ds. zarządzania nieruchomościami (PGM) albo dyrektor ds. inwestycji i eksploatacji (SANIKOM).

Wyniki przeprowadzanej równolegle kontroli NIK w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN Sp. z o.o. w Belchatowie wykazały, że w strukturze organizacyjnej Spółki dla funkcji prezesa i wiceprezesa znalazły się równolegle alternatywne stanowiska o których mowa powyżej.

(Dowód: akta kontroli str. 725-767)

W złożonym wyjaśnieniu, przewodniczący Rady Nadzorczej Spółki ZWiK pan Zbigniew Rydz stwierdził, że podwójne zapisy stanowiskowe dla prezesa i wiceprezesa w przypadku odwołania ich z pełnionych funkcji w zarządzie umożliwiają dalsze zatrudnianie tych osób odpowiednio na stanowisku dyrektora naczelnego i dyrektora technicznego.

(Dowód: akta kontroli str. 768-769)

Zdaniem NIK, konstruowanie umów o pracę z podwójnie określonymi stanowiskami w rzeczywistości tożsamymi, nie ma uzasadnienia prawnego i stanowi raczej rodzaj złej praktyki, mogącej działać na szkodę Spółki w przypadku wystąpienia roszczeń pracowniczych o znacznej wartości, biorąc pod uwagę poziom wynagrodzeń członków zarządu.

Ocena  
częstkowa

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami, realizowanie funkcji właścicielskiej, w zakresie ustalania wynagrodzeń członkom rad nadzorczych spółek oraz funkcji nadzoru właścicielskiego w odniesieniu do nieprawidłowych składników wynagrodzeń ustanowionych przez rady nadzorcze dla członków zarządów spółek (premie).

### **1.8. Współpraca z radami nadzorczymi i zarządami spółek**

W ramach funkcjonującego w Urzędzie Systemu Zarządzania Jakością wg norm ISO, określono w ramach procedur, zasady współpracy między poszczególnymi organami, tj. Zgromadzeniem Wspólników, radami nadzorczymi i zarządami spółek.

W obszarze procedur, określono kryteria oceny organów spółek, szczególnie w oparciu o ustalone mierniki ekonomiczno-finansowe.

Z wyjaśnienia Prezydenta wynika, że poza składaniem sprawozdań i protokołów z posiedzeń rad nadzorczych i sprawozdań finansowych składanych przez zarządy spółek, zapisy zawarte w karcie procesu Nr P3/17 „Nadzór Właścicielski” Systemu Zarządzania Jakością, wskazują w sposób szczegółowy na bieżącą współpracę i wykonywany nadzór właścicielski.

Współpraca ze spółkami, to nie tylko analiza składanych sprawozdań i protokołów rad nadzorczych, ale również bieżąca współpraca mająca na celu określenie kierunków rozwoju danej spółki poprzez inicjowanie działań, m.in. w celu ustalenia ewentualnego planu dokapitalizowania wraz z harmonogramem realizacji, analizowania poziomu kosztów, podatków od nieruchomości, podatku od środków transportowych i ewentualnych zwolnień w ramach pomocy publicznej dla przedsiębiorców itp. Bieżąca współpraca podejmowana była również na gruncie przyjętych harmonogramów planowanych działań rozwojowych i inwestycyjnych spółek, a także uporządkowania majątku będącego w użytkowaniu spółek, a stanowiącego własność Miasta.

(Dowód: akta kontroli str. 721-724)

### **1.9. Funkcjonowanie rad nadzorczych i dokumentacja sprawozdawcza spółek**

Na podstawie rocznych planów pracy, Wydział Skarbu Gminy realizując zadania właścicielskie wobec spółek, gromadził składane terminowo przez rady nadzorcze sprawozdania ze swojej działalności, zawierające dane w zakresie liczby posiedzeń, podejmowanych uchwały i działań kontrolno-nadzorczych.

Wydział był w posiadaniu obszernych sprawozdań zarządów spółek, obejmujących w opisie szczegółowo sytuację ekonomiczno-finansową, koszty, dochody, rachunki zysków i strat, zmiany kapitałowe oraz rozliczenie podjętych i realizowanych inwestycji oraz podejmowanych działań rozwojowych. Zagadnienia obejmujące funkcjonowanie spółek komunalnych były przedmiotem prac komisji Rady Miejskiej.

(Dowód: akta kontroli str. 485-611, 690-720)

Analiza kontrolna dokumentacji sprawozdawczej nie wykazała, aby spółki komunalne Miasta w okresie objętym kontrolą wchodziły w zależności kapitałowe z innymi spółkami prawa handlowego.

#### **1.10. Dokapitalizowanie finansowe i rzeczowe spółek**

W okresie objętym kontrolą, Miasto na podstawie uchwał Rady Miejskiej, dokapitalizowało w roku 2010 dwie spółki komunalne wkładem pieniężnym przeznaczonym na podwyższenie kapitału zakładowego, tj. BTBS Sp. z o.o. – 100 tys. zł i ZWIK „WOD-KAN” Sp. z o.o. – 1.932,3 tys. zł. Ponadto obydwie spółki otrzymały aportem za udziały, nieruchomości o wartości łącznej 32.230,95 tys. zł, w tym spółka „WOD-KAN” aport w wysokości 31.362,45 tys. zł stanowiący nieruchomości gruntowe, budowle oraz urządzenia wodociągowe.

NIK nie wnosi uwag do trybu i zasadności wniesionych przez Miasto aportów i wkładów finansowych do ww. spółek. Wniesienie aportem nieruchomości poprzedzone było ustaleniem wartości nieruchomości przez uprawnionych rzeczoznawców. Nieruchomości wniesione do ww. spółek nie były następnie zbywane przez te podmioty.

(Dowód: akta kontroli str. 612-615)

#### **1.11. Audyt i kontrole wewnętrzne spółek**

W okresie objętym kontrolą, audytem obejmowano corocznie spółkę MZK Sp. z o.o., w zakresie rozliczenia dopłat Miasta w formie rekompensaty za realizację świadczenia usług publicznych w komunikacji miejskiej autobusowej na terenie miasta Belchatowa. Miasto realizując zadanie własne gminy, powierzyło spółce MZK świadczenie usług publicznych w komunikacji miejskiej autobusowej na terenie miasta Belchatowa w zamian za wypłatę rewaloryzowanej rekompensaty (z tytułu obniżenia dochodu, spowodowanego koniecznością respektowania uprawnień do korzystania z przejazdów komunikacją miejską autobusową bezpłatnie i na podstawie biletów ulgowych), określonej dla każdego roku w zawartej umowie o świadczenie usług publicznych w komunikacji miejskiej autobusowej na terenie miasta Belchatowa.

W ramach umowy, Miasto realizuje na rzecz Spółki wypłaty rekompensaty ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym<sup>15</sup> i załączniku do Rozporządzenia (WE) Nr 1370/2007

---

<sup>15</sup> Dz.U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 ze zm.

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70<sup>16</sup>.

(Dowód: akta kontroli str. 616-645)

Raporty z przeprowadzenia audytu za lata 2010-2011/12 nie wykazały nieprawidłowości w zakresie rozliczenia rekompensat przekazanych przez Miasto. Raporty zostały zatwierdzone oraz przyjęte bez uwag przez Prezydenta Miasta.

(Dowód: akta kontroli str. 646-689)

Ocena  
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania właścicielskie w zakresie oceny funkcjonowania rad nadzorczych i analizy funkcjonowania spółek oraz współpracy Prezydenta Miasta z radami nadzorczymi i zarządami spółek.

## IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>17</sup>, wnosi o:

- dostosowanie składników wynagrodzeń członków zarządów do obowiązujących przepisów ustawy kominowej (wyeliminowanie premii miesięcznych),
- spowodowanie naliczania wynagrodzeń członkom rad nadzorczych zgodnie z przepisami ustawy kominowej,
- rozważenie potrzeby dalszego stosowania w umowach o pracę z członkami zarządów spółek podwójnego nazewnictwa funkcyjnego, tj. w przypadku prezesów - dyrektorów naczelnych i pozostałych członków – dyrektorów branżowych np. ds. technicznych.

## V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

<sup>16</sup> Dz.Urz.U.E z 2007 r., L 315.

<sup>17</sup> Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK o sposobie  
wykorzystania uwag  
i wykonania wniosków

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 9 stycznia 2014 r.

Kontroler  
Wiesław Klonowski  
główny specjalista kontroli państwowej

  
.....

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Łodzi  
Przemysław Szewczyk  
Dyrektor

  
.....